

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel. + 370 5 236 2444, faksas + 370 5 236 2626

El. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-02- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRISIJUNGIMO PRIE PIETRYČIŲ AZIJOS DRAUGYSTĖS IR BENDRADARBIAVIMO SUTARTIES

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 3 straipsniu, inicijuojame Lietuvos Respublikos prisijungimą prie Pietryčių Azijos draugystės ir bendradarbiavimo sutarties ir šiuo tikslu bei remdamiesi Tarptautinių sutarčių įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasitarime svarstyti ir pritarti Lietuvos Respublikos prisijungimui prie šios sutarties.

1976 m. vasario 24 d. Balyje Filipinų Respublika, Indonezijos Respublika, Malaizija, Singapūro Respublika ir Tailando Karalystė pasirašė Pietryčių Azijos draugystės ir bendradarbiavimo sutartį (toliau – Sutartis, ASEAN Draugystės ir bendradarbiavimo sutartis). Sutartis buvo iš dalies pakeista 1987 m. gruodžio 15 d. protokolu, 1998 m. liepos 25 d. antruoju protokolu ir 2010 m. liepos 23 d. trečiuoju protokolu, kurie, be kita ko, sudarė galimybę prie Sutarties prisijungti Pietryčių Azijai nepriklausančioms valstybėms ir regioninėms organizacijoms. Šiuo metu ASEAN šalimis yra jau 54 valstybės, iš jų Europos Sąjungos valstybės narės – Danija, Graikija, Nyderlandai, Prancūzija, Vokietija, Ispanija. Europos Sąjunga prie Sutarties prisijungė 2012 m. liepos 12 d. (2012 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimu 2012/308/BUSP dėl Europos Sąjungos prisijungimo prie Draugystės ir bendradarbiavimo Pietryčių Azijoje sutarties, Sutarties tekstas paskelbtas prie minėto Tarybos sprendimo <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:02012D0308-20120426>).

ASEAN Draugystės ir bendradarbiavimo sutarties tikslas – puoselėti taiką, didinti stabilumą ir skatinti bendradarbiavimą regione, raginant taikiai spręsti ginčus, saugoti taiką, užkirsti kelią konfliktams ir stiprinti saugumą Pietryčių Azijoje. Sutarties preambulėje pabrėžiama būtinybė bendradarbiauti su visomis taikiomis tautomis Pietryčių Azijoje ir už jos ribų siekiant prisidėti prie taikos, stabilumo ir harmonijos pasaulyje. Sutartimi sukurti taikinimo ir tarpininkavimo mechanizmai, nustatyta, kad Sutarties Šalys turi susilaikyti nuo grasinimo panaudoti jėgą ar jėgos panaudojimo. Be to, ASEAN Draugystės ir bendradarbiavimo sutartyje numatyta stiprinti bendradarbiavimą ekonominėje, prekybinėje, socialinėje, techninėje bei mokslinėje srityse ir spartinti ekonomikos augimą regione skatinant labiau naudoti žemės ūkį bei pramonę Pietryčių Azijos šalyse, plėtoti prekybą ir gerinti ekonomikos infrastruktūrą. Sutartimi raginama priimti regionines ekonominės plėtros ir tarpusavio paramos strategijas, palaikyti ryšius ir konsultuotis tarptautiniais bei regioniniais klausimais.

Prisijungus prie ASEAN Draugystės ir bendradarbiavimo sutarties, bus lengviau siekti Lietuvos ir bendrų ES tikslų, ypač susijusių su taikos saugojimu, konfliktų prevencija ir saugumo

stiprinimu. Be to, tai paskatins ilgalaikių ekonominių, socialinių ir kitų abipusiškai naudingų ryšių su regiono valstybėmis užmezgimą ir plėtrą.

Vadovaujantis Sutarties 18 straipsnio 3 dalimi, iš dalies pakeista protokolais, visų Pietryčių Azijos valstybių – Brunėjaus Darusalamo, Filipinų Respublikos, Indonezijos Respublikos, Kambodžos Karalystės, Laoso Liaudies Demokratinės Respublikos, Malaizijos, Mianmaro Sąjungos Respublikos, Singapūro Respublikos, Tailando Karalystės ir Vietnamo Socialistinės Respublikos – sutikimu, prie šios Sutarties gali prisijungti Pietryčių Azijai nepriklausančios valstybės ir regioninės organizacijos, kurių narės yra tik suverenios valstybės.

Atsižvelgiant į tai, Lietuvos Respublikos Vyriausybei pritarus, bus parengtas kreipimasis Lietuvos Respublikos vardu į ASEAN pirmininkaujančią valstybę (2025 m. – Malaizija, 2026 m. – Filipinų Respublika, 2027 m. – Singapūras) su prašymu prisijungti prie ASEAN Draugystės ir bendradarbiavimo sutarties.

Sutartis yra priskirtina ratifikuotinų tarptautinių sutarčių kategorijai. Pietryčių Azijos valstybėms pritarus Lietuvos prisijungimui prie Sutarties, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 16 punktu, 84 straipsnio 2 punktu ir 138 straipsnio 6 punktu bus parengti teisės aktų projektai dėl Sutarties ratifikavimo.

Lietuvos prisijungimas prie Sutarties atitinka Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai Lietuvos Respublikos Seimas pritarė 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54, nuostatas (356 punktas: „Stiprinsime gynybos ir saugumo ryšius su Japonija, Korėjos Respublika ir kitomis Pietryčių Azijos demokratijomis. <...> Tai atvers naujas galimybes Lietuvos verslui, užtikrins mūsų įsitraukimą į aktualiausių geopolitinių iššūkių sprendimus.“), taip pat Lietuvos Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono strategines gaires „Už saugesnę, atsparesnę ir ekonominį augimą užtikrinančią ateitį“, kurioms pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. liepos 5 d. pasitarime (16 punktas: „<...> Remsime regioninių formatų, visų pirma ASEAN, demokratinį, geros valdysenos, teisės viršenybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių dėmenis.“).

Teikiamam Vyriausybės pasitarimo protokolo projektui pritarė visos suinteresuotos Lietuvos Respublikos institucijos, kurioms pagal kompetenciją projektas buvo pateiktas derinti: Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Teisingumo ministerija ir Žemės ūkio ministerija.

Valstybės biudžeto lėšų Lietuvos prisijungimas prie ASEAN Draugystės ir bendradarbiavimo sutarties nepareikalaus, kitų neigiamų pasekmių nenumatoma.

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo projektą ir prašome pritarti Lietuvos Respublikos kreipimuisi dėl Lietuvos Respublikos prisijungimo prie ASEAN Draugystės ir bendradarbiavimo sutarties.

Vyriausybės pasitarimo protokolo projektą parengė Užsienio reikalų ministerijos Tarptautinės teisės grupė (vadovė Ingrida Bačiulienė, tel. + 370 706 5 2910, el. p. ingrida.baciuliene@urm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.
2. Suinteresuotų institucijų išvados, 6 lapai.

Užsienio reikalų ministras

Kęstutis Budrys